ABDULLAH BİN HUBEYK

Evliyânın büyüklerinden. Çok ibâdeti ve dünyâya düşkün olmaması ile tanınırdı. Aslen Kûfelidir. Antakya'da ikâmet etti. Fıkıh ve tasavvufta Süfyân bin Sa'îd es-Sevrî'ye tâbi idi. Süfyân-ı Sevrî'nin (radıyallahü anh) talebeleri ve büyük âlim Yûsuf bin Esbât'ın sohbetinde bulundu. Helal yemeye çok dikkat ederdi. Pek kıymetli sözleri vardır. Hadîs-i şerîf de rivâyet etmiştir.

Buyurdular ki: "Kim, Allahü teâlânın rızâsı için nefsini ayıplarsa, Allahü teâlâ onu gazâbından korur."

“Kötü ve yanlış sözleri çok dinlemek, tâatın, ibâdetin tadını kalbden siler.”

“Yarın sana zarar verecek şeyler için keder ve gam içinde bulun. Âhıret se’âdetini harâb eden şeyler için üzül. Yarın sana fâide vermiyecek şey için sevinme.”

“En fâideli korku, insanı, günahlardan ve kötülüklerden alıkoyanıdır. İnsana, boşuna geçen ömrü için üzülmek yaraşır. Kalan ömrünü de iyi kıymetlendirmesi lâzımdır.”

“Kalbime uygun gelmiyen; içime rahatlık yermeyen bir şeyi terk ederim.” “İyi ile kötüyü birbirinden ayırabilecek kadar öğreniniz.”

Tabiînden birisi şöyle derdi: “Allahım! Sen istemeden de veriyorsun.. Allahım! Senden azametini ve yüceliğini kalbime koymanı, bana sevgini ihsân etmeni, diliyorum.”

Başka birisi ise: “Yâ Rabbi! Kalbimi, senin sevgin ve korkunla doldur” derdi.

Âbidlerden (çok ibâdet eden) ba’zısı şöyle demişlerdir: “Ey insanlar! Kalblerinizi Allahü teâlâyı anmakla diriltiniz, O’nun korkusu ile doldurunuz, sevgisiyle nurlandırınız, O’na kavuşma arzusu ile neşelendiriniz. Biliniz ki, O’na olan sevginiz nisbetinde yükselir, niyetinizin güzelliği ile nefsinizi kahreder, şehvetlerinizi Nefsinizin arzu ve isteklerini) terk ile, amellerinizi temizlersiniz.”

“Allahü teâlânın sevgisiyle dolup taşanların güzel âdetlerinden birisi de, gece ve gündüz, Allahü teâlâyı kalb ve dil ile çok anmalarıdır. Ancak, kalbin zikretmesi daha üstündür.”

Haydere bin Ubeyde anlatır; Ziyâret için âbidlerden birinin yanına gitmiştik. Ona, “Kendini nasıl buluyorsun?” deyince: “Günâhı çok, iyilikleri az, yolculuğu uzun bir kimse olarak buluyorum.” Yanında, hatırlıyabildiğin kadarıyle ne azığın var diye sorduk. O da: “Kul olmam hasebiyle, Rabbimin emrettiklerini yapmam, O’nun af ve mağfiretinden ümidim, tek sermâyemdir” dedi.

Abdullah bin Hubeyk, bir gün Feth bin Şehraf ile karşılaşınca, ona şu nasihatte bulundu: “Ey Horasanlı! Şunlara dikkat et. İnsana zarar bunlardan gelir. Gözünle harama bakma. Dilinle yalan söyleme. Kalbinde, müslüman kardeşine hased ve kin tutma, iyi şeyleri arzu et ve iste, şer ve kötü olan şeyleri arzu etme. Eğer bu dört şeye iyi sahip olmazsan, sonunda bedbaht bir insan olursun.”

Yine o, şöyle bildirdi: “Allahü teâlâ Musa’ya (aleyhisselâm) “Ahmak olanlara kızma. Gammın, üzüntü ve kederin çok olur” diye vahyetti.

Huzeyfe el-Mer’aşî, Abdullah bin Hubeyk’e şöyle dedi: “İnsan, dünyâyı sevip dururken nasıl felah bulur, insan en iyi ameline bile güvenmemelidir. Fakat cenâb-ı Haktan da ümid kesmemelidir.”

Rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerden ba’zısı:

> “Kişinin mâlâya’nîyi (boş, fâidesiz şeyleri) terk etmesi, onun müslümanlığının güzelliğindendir.”

“Ebû Hüreyre (radıyallahü anh) rivâyet etti. Birisi Resûlullaha (aleyhisselâm) gelerek: “Yâ Resûlallah! Dünyalık elde etmek gayesi ile gazâya giden kimse için ne buyurursun?” diye sordu. Resûlullah efendimiz “Onun için
ecir (sevâb) yoktur” buyurdular. Ebû Hüreyre (radıyallahü anh) bu durumu Eshâb-ı kiram arasında anlattığı zaman onlar, “Belki sen bunu Resûlullah efendimizden iyi anlamadın” dediler. Bunun üzerine Ebû Hüreyre hazretleri tekrar Resûlullahın (aleyhisselâm) yanına döndü ve bu husûsu sordu. Resûlullah efendimiz: Üç kerre,“Onun için ecir yoktur” buyurdular.”

Nu’mân bin Beşîr (radıyallahü anh) rivâyet etti: “Kıyâmetin önü sıra, ba’zı fitneler ortaya çıkar. O zamanda kişi, mü’min

olarak sabaha çıkar, kâfir olarak akşamlar. Mü'min olarak akşamlar, kâfir olarak, sabahlar. Bir topluluk, ahlâklarını, az bir dünyalık karşılığında satarlar."

Enes bin Mâlik'den rivâyet etti. Birisi Resûlullaha (aleyhisselâm) geldi. "Yâ Resûlallah! Kıyâmet ne zaman?" diye sordu. Resûlullah efendimiz, "Kıyâmet koptu (kabûl et). Onun için ne hazırladın?" diye sordu. O zât: "Fazla bir şey hazırlamadım. Fakat ben, Allah ve Resûlünü seviyorum" dedi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz: "Senin için tahmin ettiğin vardır. Sen sevdiğin ile berabersin" buyurdu.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ, cild-10, sh. 168

2) Nefehât-ül-Üns sh. 118

3) Tabakât-üs-sûfiyye, sh. 141

4) Risâle-i Kuşeyrî sh. 99

5) Tabakât-ül-kübrâ cild-1, sh. 83

6) Sıfat-üs-safve cild-4, sh. 254

7) Tezkiret-ül-evliyâ cild-2, sh. 4

8) Keşf-ül-mahcûb sh. 128